

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXVIII. Quæ sit differentia inter administratorem generalem, & patricularem, quoad redditionem rationis. Et ex quibus colligatur, utrùm administrator fuerit generalis, vel patricularis. Quomodò ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

concessa investitura, jus reale quæsitum est possessori, quod tanquam potentius præferri debet actioni competenti primo cessionario, quæ nullum habet fundamentum in jure reali: ut bene ostendit Charrond. lib. 3. respons. 6. ¶ Vbi dicit quod in cessione facta tatis retrahendi, aut alterius juris incorporalis,

¶ Et mos occupans præfertur, quia jura ista incorporalia possidentur insimul cum corporibus, quibus inhaerent: & ideo in illis locis est dispositioni dict. l. 1.

16 *quoties*. ¶ Et ita in simili decisum fuisse testatur Papon. lib. 11. tit. 6. arrest. 9. Maynard. lib. 2. cap. 6. ¶ Quia in emphyteuticis ille præferendus est cui prius verè & realiter concessa fuit investitura: nam dispositio dict. l. quoties, locum habet in omnibus contractibus, tam onerosis, quàm lucrativis. Gom. lib. 2. var. resol. cap. 2. de empt. & vendit. n. 20. in prima ampliat. in princip. 2. colum.

17 Nec obstat si dicatur, dispositionem dict. l. quoties, non habere locum in concessione facta per Principem. Tum quia hic non agitur de Principe, sed de ejus Vicario, qui ut notorium est, multo minorem habet potestatem. Cum etiam ipse Legatus de latere non possit aliquid concedere contra dispositionem juris communis. Gratian. discept. forens. cap. 245. n. 42. & cap. 300. n. 50. fuse Capiblane. de iure Baron. pragmat. 1. n. 32.

Non obstat etiam, si dicatur dictum primum concessionarium satisfecisse conditioni appositæ in dicto rescripto, & in effectu præstitisse obligationem juxta formam dicti rescripti.

18 Quia respondetur id factum fuisse tempore inhabili, neque posse retrahi in præjudicium juris quæsitum monasterio, quia retractio nunquam fit in præjudicium tertii, cui jus est quæsitum. Surd. conf. 382. n. 79. Cost. de retractu. cap. 8. cas. 2. n. 10.

19 ¶ Quia licet obligatio prædicta reperitur facta eadem die, & sub eadem data sub qua concessio secunda fuit facta monasterio; tamen de jure præsumitur quod gratia monasterii sit anterior, propter privilegium personarum, & causæ piæ. Menoch. de arbitr. cas. 48. n. 35.

20 Præterea cum conditio appositæ primo rescripto sit potestativa, non potest prætendi aliqua illius retractio, quæ nunquam fit in conditionibus potestativis, l. qui balneum. ff. qui potior. in pign. hab. Surd. dict. conf. 382. n. 78.

21 Tertia ratio principalis petitur ex eo, quod cum gratia facta per antiquum Vicelegatum esset conditionalis, ut mox ostensum fuit, nempe si præstaretur obligatio de solvendo laudimio, non poterat dici perfecta, nisi prius dicta conditio fuisset adimpleta. Cavalier. decis. 561. per tot. & sic cum dictus Vicelegatus concedens esset extra officium Legationis, ¶

22 gatus concedens esset extra officium Legationis, ¶ non potest quidpiam operari finito officio; cum illo durante effectum sortita non fuisset, ut determinat Rota decis. 628. n. 11. part. 4. recent. tom. 1. ¶ Quia

24 non potest gratia dici sortita effectum, cum implementum conditionis supervenerit tempore inhabili. Rot. decis. 46. n. 6. part. 6. recent. ¶ si quidem requiritur habitas tam in termino à quo, quàm in termino ad quem, imò major requiritur in termino ad quem, quàm in termino à quo, quia licet sufficiat quod terminus à quo sit habitas potentialiter; tamen terminus ad quem debet esse habitas essentialiter. Bartol. & alij in l. si is qui pro emptore, ff. de usupationib. Giovagnon. conf. 98. n. 3. & 24. vol. 1.

25 Præterea cum agatur de rescripto gratuito, in quo inspicitur tempus impletæ conditionis, & sic perinde est ac si prima gratia concessa fuisset tempore præstitæ obligationis: quo tempore concedens non

erat amplius in officio, & per consequens nulliter, ex notatis per Galganet. de condit. & demonstr. part. 2. cap. 1. q. 106. n. 3.

CAPVT LXVIII.

Quæ sit differentia inter administratorem generalem, & particularem, quoad redditionem rationis: Et ex quibus colligatur, utrum administrator sit generalis, vel particularis. Vtrum verum sit, Advocatum cum Cliente contrahere non posse. Confessio ad tollendum scrupulum facta, utrum noceat consentienti. Notarius utrum possit deponere contra instrumentum per ipsum rogatum: Et si in instrumento dicatur quod quis confitetur recepisse in præsentia Notarii, utrum ex eo probetur realis numeratio. Cancellatio instrumenti quid operetur: Et utrum metus amissionis scripturarum, sit sufficiens ad obtinendam rescissionem contractus.

SUMMARIVM.

- 1 Administrator particularis tenetur duntaxat reddere rationem de administratis, nec tenetur librum conficere.
- 2 Ratio non dicitur reddita in parte, sed in totum, si reddita fuerit de tota administratione particulari.
- 3 Qui non accessit ad administrationem omnia gesturus, non tenetur nisi de administratis.
- 4 Qui agit contra administratorem particularem, tenetur probare in specie quid per eum fuerit administratum.
- 5 Vtrum quis fuerit generalis administrator, probatur ex lectura mandati.
- 6 Generalis & libera administratio non censetur alieni concessa, nisi id in mandato exprimat in specie.
- 7 Observantia subsequens declarat quenam sit partium intentio circa administrationem.
- 8 Procurator non potest dici generalis, quando principalis gessit, aut alij ejus nomine.
- 9 Advocatus potest contrahere cum cliente de re in iudicium non deducta.
- 10 Advocatus potest emere à cliente, aut ab eo donationem omnium bonorum accipere, licet in illis aliqua sint litigiosa.
- 11 Qui contraxit cum persona prohibita, potest nihilominus ab eadem liberationem obtinere.
- 12 Scrupulus est nuda dubitatio, vel titubatio animi, sine ulla ratione, vel fundamento.
- 13 Verba illa, ut omnis scrupulus auferatur, quid importent.
- 14 Quid intersit inter veram suspensionem, & scrupulum.
- 15 Conscientia scrupulosa qua dicatur.
- 16 Confessio debet acceptari cum suis qualitatibus.
- 17 Liberationem eius qui administravit, concipi sub verbis donationis vel gratificationis, non est inconveniens.
- 18 Confessio ad hoc ut præjudices, debet concludere per necesse, non per possibile.
- 19 Confessio

- 19 Confessio in dubio explicari debet in favorem illius qui confitetur.
- 20 Confessio quæ non continet certam quantitatem, explicari debet de eo quod minimum est.
- 21 Notarius si deponat contra instrumentum per eum rogatum, non præjudicat partibus contrahentibus.
- 22 Verba solam confessionem importantia probant realem numerationem, si addita fuerint verba illa in instrumento, in præsentia mei Notarii, & testium.
- 23 Instrumenti cancellatio solo verbo facta, illud destruit & evacuat.
- 24 Negotiorum gestor non potest teneri, nisi de his quæ administravit.
- 25 Quæ requirantur ut negotiorum gestor teneatur de non administratis.
- 26 Computorum solidatio plenam inducit liberationem.
- 27 Geminatio quitanciarum multum illas corroborat.
- 28 Adversus liberationem juratam nemo auditur, nisi probet verum dolum.
- 29 Agens ad revocationem computorum, non auditur nisi exhibitis scripturis ipsi remisissis.
- 30 In redditione computorum potest fieri gratificatio administratori, imò & tutori, per principalem legitimam etatis.
- 31 Metus amissionis scripturarum dicitur iustus, quando agitur de statu vel libertate.
- 32 Metus amissionis scripturarum quando iustus non dicitur.

Supponendum est in primis, magnam esse differentiam inter administratorem generalem, qualis est tutor, curator, aut negotiorum gestor, seu procurator, qui generaliter omnia alicujus negotia administranda suscepit, & particularem, cui vel simplex exactio, vel certarum rerum, & non universi patrimonii administratio concessa, vel demandata fuit.

† Generalis enim administrator librum rationum conficere tenetur, non autem particularis seu simplex exactio exactor. Rota coram Ludov. decif. 199. n. 4. & decif. 274. n. 3. & 4. Item administrator generalis de omnibus rationem reddere tenetur, particularis autem de iis duntaxat, quæ per eum gesta sunt. † Non enim dicitur ratio pro parte reddita, quando fuit reddita de tota administratione particulari. Rota decif. 342. n. 2. & 4. post conf. Farin. & ideo administrator qui non est generalis, tenetur duntaxat de administratis, ut dicitur in eadem decif. n. 2. Gratian. discept. forens. c. 665. n. 23. Rot. decif. 470. n. 1. & 4. part. 1. recent. repetita dec. 475. n. 1. & 4. part. 3. recent. † Et ratio est, quia cum hoc casu administrator non accesserit ad administrationem omnia gesturus, non tenetur nisi de administratis. Corn. conf. 81. n. 6. lib. 4. Rot. decif. mox allegata, n. 1. & apud Cavaler. decif. 412. num. 2.

4. Secundò supponendum est, eum qui agit contra administratorem particularem, non esse fundatum, nisi probet in specie quid & quantum per eum fuerit administratum. Socin. conf. 24. n. 35. volum. 1. ubi dicit quod licet libellus generalis procedat, dum quis petit reddi rationem administrationis, non tamen potest ferri sententia, nisi actor probet in causæ prosecutione res, vel quantitates certas. Sequitur Craver. conf. 231. n. 14. Citrac. Nig. controverf. 29. n. 12. & 13. vol. 1. Munoz de ratiocin. cap. 4. n. 17. in fine.

5. Tertiò supponendum est, quod cum prælegati DD. & maxime Corneus dist. conf. 81. n. 6. lib. 4. distinguant utrum administrator accesserit omnia gestum. I. Pars I I.

sturus, an non loquantur de eo qui non habebat certam aliquam potestatem, qualis est negotiorum gestor: & sic in casu dubio. Aliud est, si de potestate constet ex lectura mandati; tunc enim non est ad conjecturas recurrendum, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. † Ad hoc enim ut alicui censeatur concessa generalis & libera bonorum administratio, necessariò fieri debet ea de re specifica mentio in mandato, l. quam tuberionis 7. §. alia, ff. de pecul. Cavaler. dist. decif. 412. n. 1. † Et in effectu observantia subsequuta declarare debet mentem contrahentium in casu dubio, utrum administrator fuerit generaliter constitutus, an non. Ludovif. decif. 274. n. ult. in fine.

Maximè autem dicitur exclusa qualitas generalis administratoris, quando verificatur quod principalis per se, vel per alios multa exegit. Rota decif. 342. n. 5. post conf. Farin. Cavaler. dist. decif. 412. ante n. 1. versic. & licet Domini.

Quartò resolvendum est, contractum liberationis factum administratori, non posse impugnari sub eo prætextu, quod ille fingeretur munere Advocati in causis sui principalis: Quia regula illa generalis, qua dicitur contractus inter Advocatum & Clientem factus non valere; debet intelligi ut locum habeat quando pactio facta fuit super re litigiosa, aut in iudicium deducta, si enim facta fuit super alia re, validus est contractus, nec impugnari potest propter qualitatem personæ Advocati, ut bene decidit Guid. Pap. decif. 102. & ibi Addit. Ranchin. & alia Additio litera A, Carpan. ad statum. Mediol. cap. 429. n. 1. part. 1. Sicard. ad l. creditori 5. n. 4. Cod. de pact. ubi cum prius num. 2. proposuisset regulam generalem quod Advocati prohibentur inire pacta cum Clientibus suis, sicut expressum est in l. 1. §. si cui, de variis & extraordinariis cognitionibus, his verbis utitur, n. 4. Præterea non obstat quod diximus, prohibitionem esse pactationem inter Advocatos, & Clientes, quia omnes leges loquentes de illa prohibitionem, intelligi debent ne paciscantur de quota super litem. Hactenus Sichard. qui dicit hanc esse pulchram limitationem ad dictas leges. Idem tradit Roland. conf. 36. n. 2. 1. vers. secus ubi promitteretur, vol. 3. Plotus tract. de in litem iurando, §. 16. n. 10. ubi dicit quod valet pactum inter Advocatum & Clientem, quando fit non respectu ejus quod in litem deducitur, sed ratione alicujus certæ rei in litem non deductæ. Bald. in l. si quis Advocatorum 5. n. 2. Cod. de postuland. ubi dicit quod valet pactum de re quæ non est in lite inter Clientem & Advocatum. Idem dicit Aloysius de Leo in eadem l. n. 3. post Bald. Angel. & Salicet. ibidem allegat Gratian. decif. 218. n. 2. ubi tamen hoc limitat, n. 3. nisi pactum fieret in casum victoriæ, & ibi Additio rationem reddens: quia hoc casu esset pactum de quota litis; fieret enim habito respectu ad rem in iudicium deductam, & bene Codex Fabr. lib. 2. tit. 6. de procurat. definit. 22. † Vbi dicit licitum esse Advocato emere, aut aliter contrahere cum suo Cliente, dummodo non emat rem litigiosam, vel alienari prohibitam, imò universorum bonorum donationem à suo Cliente Advocatum recipere posse asserit; quanvis in illis bonis aliqua adessent litigiosa, dist. tit. 6. definit. 21. Nam ut ipse ait definit. 23. n. 6. sequeretur alioquin magno incommodo officii hujusce conditionis homines, ex publici officii susceptione, quod dici non debet.

Et hoc potissimum locum habere debet favore liberationis necessariæ, ac dependentis ex contractu præcedenti inter easdem personas confecto, sicut depositarius rectè restituit pecuniam Monacho, vel fer-

uo, cum quo prius contraxerat. Ludov. *decis.* 511. n. 6. Rot. *decis.* 487. n. 4. part. 1. recent. Addent. ad Ludov. *dict.* *decis.* 511. n. 32.

- 12 Neque nocere potest allegata confessio administratoris perentis sibi condonari, vel fieri gratificationem, ad tollendum omnem scrupulum: quia talis confessio nullo modo nocere potest confidenti. Siquidem scrupulum dicitur quis iniicere, qui sollicitudinem iniicit animo cuiuspiam; & scrupulum tollit qui sollicitudinem eximit: & sic illa confessio nihil infert, aut probat, nisi sollicitudinem animo inhaerentem, à quo confitens eximi desiderabat, & ut probatur per text. in *l. cum proponas, Cod. de interd. matrimon.* in illis verbis, *ut omnis scrupulus auferatur*; ubi quod licet sine ratione dubitaretur utrum focer prohiberetur dari curator nuri, cum de jure id fieri possit; tamen ut omnis scrupulus auferatur, peti potest ut alius ejus loco detur: & ibi *Glof. in verb. omnis scrupulus*, dicit scrupulum posse consistere vel in jure, vel in facto: & Bald. in ead. *l. cum proponas*, n. 2. dicit illum esse scrupulum suspicionis, & ideo dicit quod vir bonus in eo quod facit, ita debet facere, quod non possit esse sinistra suspicio: & ibi *dem* n. 2. dicit, quod ad omne ambiguum removendum lex dat ibi consilium, ut omnis tollatur scrupulus, ut ibi per eum.

- Et sane scrupulus ita definitur, ut sit levis quædam suspicio, aut existimatio ex levibus orta rationibus & fundamentis; quia quis credit aliquid esse peccatum, quod non est. Quod intelligendum est non de vera suspicione, vel credulitate, quæ assensum producat; sic enim esset opinio, aut de ea quæ utriusque partis assensum excludat, sic enim esset dubium; sed quando vehemens est apprehensio ex levi fundamento quæ assensum partis contrariæ non excludit, sed titubate aliquantulum facit, unde scrupulosa conscientia dicitur quæ dubitat, sed ex causa frivola, absque tamen rationabili fundamento. Ita loquitur Sanch. in *præcept. decalog. lib. 1. capit. 9. numero 2.* vel aliter, scrupulus dicitur suspicio levis, orta ex levibus fundamentis, qua quis putat aliquid esse peccatum, quod revera non est. Et conscientia scrupulosa, est illa quæ uni parti adhæret cum formidine partis contrariæ ex levi motivo, & minus sufficienti fundamento, timendo ubi non est timendum: ut loquitur Bonacin. in *tract. de peccat. disput. 2. q. 4. punct. 6. n. 2. & 3.* & ideo confessio illa acceptanda est, prout jacet, & cum omnibus suis qualitatibus. Surd. *consil.* 178. num. 4. Rot. *decis.* 434. num. 5. part. 5. recent. & verba gratificationis seu donationis petita ad fines tollendi scrupula non nocent, & non sunt contraria redditioni rationum, in qua licitum est, ut omnis tollatur scrupulus, uti verbo donationis: ut bene decisum fuit ad propositum in *Romana cura, coram Illustriss. bone mem. du Nozet, die Mercurii 11. Martii 1620.* quæ hodie reperitur inserta recent. *tomo 2. part. 4. decis.* 190. n. 6. & 7. ubi dicitur non obitare quod liberatio facta fuerit per viam donationis; quia hoc potuit fieri ad tollendas scrupulositates, quæ contingere potuissent.

- 18 Rursus confessio illa non nocet, cum non contineat aliquam summam certam, claram & determinatam, debet enim confessio concludere de necessitate, non per possibile. Surd. *consil.* 5. numero 45. Rota *decis.* 131. num. 18. part. 1. divers. & 443. numero 8. part. 1. recent. & in dubio interpretatio fieri debet ad favorem confidentis. Surd. *dict. consil.* 5. numero 48. Rot. *decis.* 207. num. 13. part. 7. recent. Addent. ad Burat. *decis.* 443. num. 5. & 6. Et cum dicta confessio nullam contineat certam quantitatem, debet intelligi

de re modica, imò & de minima: per text. in *l. semper in obscuris, quod minimum est sequimur, ff. de reg. jur. Tusch. tom. 2. liter. C. conclus.* 65. n. 1. post Oldrad. *consil.* 133. n. 3.

Quintò concludendum est, Notarium deponentem contra instrumentum per ipsum receptum, non posse præjudicare partibus contrahentibus. C. Fabr. *lib. 4. tit. 16. de fid. instrum. definit.* 11. quem citat & sequitur Hodierna ad Surd. *decis.* 107. num. 2. & ideo quamvis Notarius deponeret scripturas justificativas computorum, non fuisset receptas per principalem, non obstante confessione facta in instrumento; ejus depositio pro nihilo habenda esset.

Quamvis enim instrumentum videatur nudam confessionem continere de receptis scripturis justificativis computorum; tamen quia adsunt illa verba, *Confessus est se recepisse in presentia mei Notarii & testium*, verba illa, maxime juncta clausula illa, *in presentia mei Notarii*, importat realem & actualement traditionem: quia verba illa non sunt verba partis, sed verba Notarii ideo referri non possunt ad partis confessionem, & sic important realem traditionem: maxime cum scripturæ essent præsentibus tempore contractus. Socin. Senior. *consil.* 143. n. 1. *versic. hoc etiam demonstratur, volum. 1.* & aliam rationem subiicit Rota *decis.* 310. n. 4. & sequentib. part. 4. recent. Quod cum in initio contractus, in quo de confessione fit sermo, apponatur illa clausula, *in presentia mei Notarii, & testium*, repetitio eorundem verborum inepte fieret in hac posteriori clausula, si non referretur ad realem & actualement traditionem.

Sexto concludendum est, non esse dubitandum, quin madata dicto administratori facta, revocata fuerint ab illa die, qua principalis declaravit se velle quod illa habeantur pro cancellatis; cum instrumenti cancellatio possit fieri verbo, vel facto; & sola verbalis cancellatio sufficiat. Tusch. *litera C. conclus.* 20. n. 3. & *conclus.* 22. n. 23.

Neque potest dici, quod administratio facta fuerit post revocatum mandatum, tanquam à negotiorum gestore, quia in omnem eventum non teneretur reddere rationem, nisi de gestis, cum non accesserit omnia gesturus, juxta tradita in *l. tutori 20. Cod. de negot. gestis*. Et ut quis negotia alterius gerens teneatur de non administratis, probanda sunt requisita sequentia. Primò, quod alius erat gesturus illa quæ ipse neglexit. Secundò, quod ille alius erat diligens. Tertio, quod ille alius omisit gerere, ex eo quod sciebat istum administratorem omnia esse gesturum. Corneus *dict. consil.* 81. n. 6. volum. 4. Rot. *dict. decis.* 470. n. 4. part. 1. recent.

Septimò concludendum est, ex computorum solidatione facta inter principalem & administratorem, induci plenam liberationem. Surd. *decis.* 217. num. 144. Cyriac. *controverf.* 494. numero 36. ubi aderat sola confessio quod computa fuerant solidata: imò solam enunciativam solidationis computorum probare, & fidem facere censuit Gratian. *discept. forens. capit.* 739. num. 30. & 35. Accedente maxime geminatione confessionum, & solidationis computorum, quæ facit ut omnia præsumantur facta cum majori deliberatione. Tusch. *litera A. conclus.* 203. num. 87. Montan. *de tutel. c.* 3. n. 162. Unde non potest audiri principalis adversus liberationem juratam, nisi probet dolum verum, & non præsumptum. Rot. *decis.* 101. per tot. post *consil.* Favinae.

Imò antequam audiat, non debet audiri nisi restitutus scripturis prius acceptis; alioqui ipsi deneganda est audientia, etiam si jurejurando præstito affirmare veller coram Iudice se scripturas illas amisisse, aut

- 29 aut præ manibus non habere, tunc decidit Rot. coram Illustiss. Domino du Nozet, 14. Ianuarii 1619. in tract. *Romane Curie, decis. 71. n. 6. part. 4. recent. tom. 2. & 11. Martii 1620. coram eodem inserta, ibid. decis. 190.*
- 30 Nec obstant verba gratificationis, cum non sit inconveniens, nec à jure alienum, quod creditor legitime ætatis suo administratori multas partitas per eum debitas gratiosè condonet, & remittat, cum bonis suis uti & abuti possit, & de illis gratiam facere, vel donare, ut per text. in *l. calculi, vers. sed & si gratiosè, ff. de administ. rer. ad Civit. pertin. & determinat Montan. de tutel. c. 38. n. 165.*
- 31 Ultimò concludendum est, metum amissionis instrumentorum, iustum dici, quando ageretur de libertate vel statu personæ, & ideo tunc ille metus sufficeret ad rescindendum contractum, ut dicit text. in *l. isti quidem 8. & ibi Gloss. & DD. ff. de eo quod metus causi, quem ita intellexit Sanch. de matrim. lib. 4. disp. 5. n. 6. Farin. in fragm. in verb. metus, n. 117.*
- 32 Sed quando agitur de aliis instrumentis, dicta regula non procedit, nisi talia essent instrumenta, in quibus consisteret verificatio majoris partis bonorum, quæ aliunde haberi non possent; idque non propter instrumenta, sed propter metum amissionis bonorum, quorum major pars amitteretur si instrumenta deperderentur, aut comburerentur, ut dicit Gloss. in *d. l. isti quidem, §. 1. in verb. metu, & ibidem Bald. Alberic. & alii*; & ideo ratio cessat, si instrumenta non sint prædictæ qualitatis, maximè si sint simplices extractus, quorum originalia faciliè apud Notarios reperiri possunt.

CAPVT LXIX.

Matrimonio contracto secundum usus & consuetudines civitatis Parisiensis, utrum debita pendente matrimonio exacta, quorum origo matrimonium præcedebat, inter acquæstus numerentur ad effectum, ut cadant in conjugalem societatem. Fructus pendentes & radicati tempore mortis mariti, utrum incidant in communionem. Quid sit dicendum de arreragiis, seu reliquis annuorum reddituum: expensa funeris an sit onus communionis conjugalis, an verò spectet ad hæredes mariti. Quid de legatis per maritum factis in favorem domesticorum. Redemptio bonorum instantibus antiquis creditoribus viliori pretio distractorum, si per maritum constante matrimonio facta sit de suis pecuniis, an in eo quod utilitatis accessit, partem habeat uxor bonorum socia, an etiam in melioramentis constante matrimonio factis, & quomodo illa ad hoc debeant æstimari.

S V M M A R I U M.

- 1 Stante pacto communionis inter virum & uxorem, debita ante matrimonium concepta, & per maritum constante matrimonio exacta, non numerantur inter acquæstus.
- 2 Diminutiones patrimonii post mortem testatoris convenientes, si causam habeant à tempore vite

- testatoris, falcidiam diminuunt.
- 3 Quæ post mortem obvenierunt in hereditate, ex causa, quæ habet originem vivente testatore, augent hereditatem & falcidiam.
- 4 Consolidatio usufructus facta tempore matrimonii ex causa præcedenti, censetur facta ante matrimonium.
- 5 Quod dependet casualitè à suo principio, referri debet ad principium.
- 6 Si pactum redemptivum executioni demandetur, soluto matrimonio, referendum est ad tempus matrimonii, quo fuit contractum.
- 7 Fructus pendentes, & radicati tempore mortis mariti, sunt hereditarii; sed expensa cultura pertinet ad communionem.
- 8 Fructus pendentes in bonis patrimonialibus uxoris, non communibus, spectant ad uxorem tempore mortis mariti, & sit eorum compensatio cum fructibus pendentibus in bonis mariti.
- 9 L. divortio, ff. soluto matrimonio, non habet locum in Gallia, quoad bona in quibus maritus & uxor ex consuetudine sunt in communionem.
- 10 In fructibus tamen beneficiorum, l. divortio, servatur in Gallia, & fructus mortuo beneficiario pro rata dividuntur inter heredem, & successorem beneficii.
- 11 Arreragia annuorum reddituum spectant ad societatem conjugalem.
- 12 Reditus annui currentes tempore mortis mariti & dissolutæ communionis, reputantur inter acquæstus.
- 13 Pensiones seu præstationes recales quæ debentur occasione bonorum immobilium, eodem jure censentur quo fructus bonorum immobilium.
- 14 Expensa funerum sunt onus hereditatis, non societatis conjugalis.
- 15 Legata gratuita per maritum facta, de illius hereditate, & non de bonis communionis solvenda sunt.
- 16 Legata in eo in quo sunt onerosa, & verè remuneratoria, uxor bonorum socia pro parte sua sola vere tenetur.
- 17 Si maritus bona antiquis creditoribus viliori pretio distracta redemerit, utilitatem inde provenientem communem esse verum est, sed dubium, utrum communicari debeat æstimatio maioris valoris, an verò ipsum prædium, seu res redempta.
- 18 Verius est hoc casu uxorem, solam pretii partem pretendere posse.
- 19 Si de bonis ante matrimonium quaesitis transactum fuerit mediante pecuniâ, sola pecunia in communionem ponenda est.
- 20 Si maritus prædium patrimoniale retraxerit, non prædium, sed pecunia qua retractus factus est, in communionem venit.
- 21 Ius retractus competit ratione personæ, non autem ratione bonorum socialium.
- 22 Quando finis habet necessariam connexitatem ad suum principium, debet haberi respectus ad principium, & non ad finem.
- 23 Reparationes & melioramenta per maritum constante matrimonio facta, annumerantur inter acquæstus, quatenus bonorum æstimatio nulla fuit.
- 24 Melioramenta solo cedunt, & sunt ejusdem naturæ, prout ipse fundus.
- 25 Æstimatio reparationum fieri debet, prout bona meliora facta fuerunt, habito respectu ad tempus dissolutæ societatis.
- 26 In societate conjugali, inæqualitas omnino vitanda est.